

Ocena dochodów rolników uprawiających kakao w Wybrzeżu Kości Słoniowej

Wyniki badania w skrócie

Rolnicy z kooperatywy CAYAT,
fot. Mohamed Aly Diabata / Fairtrade

Wprowadzenie

Fairtrade regularnie prowadzi badania dotyczące dochodów gospodarstw domowych rolników uprawiających kakao w Wybrzeżu Kości Słoniowej. Trzecie badanie – po przeprowadzonych w 2017 i 2020 roku – kontynuuje cel monitorowania dochodów rolników i weryfikowania skuteczności działań Fairtrade.

Oprócz analiz trendów finansowych, w badaniu zebrano dane jakościowe, aby uzyskać wgląd w czynniki wpływające na produktywność gospodarstw, wyzwania w produkcji kakao oraz poziom satysfakcji rolników z uczestnictwa w spółdzielniach certyfikowanych przez Fairtrade. Informacje od dzierżawców analizowano oddzielnie.

Badanie „Assessing Cocoa Farmer Income: The household income of cocoa farmers in Côte d'Ivoire and strategies for improvement” („Ocena dochodów rolników uprawiających kakao: dochody gospodarstw domowych rolników w Wybrzeżu Kości Słoniowej i strategię ich poprawy”) zostało zrealizowane przez Impact Institute.

Próba badawcza

Badania prowadzone różnymi metodami objęły łącznie 704 gospodarstwa z 31 spółdzielni rolniczych z certyfikatem Fairtrade w Wybrzeżu Kości Słoniowej.

6 przeprowadzonych analiz

1. Porównanie w czasie: analiza podzbioru 14 spółdzielni (262 rolników), które uczestniczyły w badaniach w 2017 i 2020 roku.
2. Mechanizmy cenowe Fairtrade: pełna próba 704 gospodarstw (kwiecień 2023–marzec 2024, czyli przed podwyżkami cen kakao).
3. Analiza 43 dzierżawców (sharecroppers).
4. Grupy fokusowe i wywiady z 41 rolnikami i menedżerami.

Dodatkowe modelowanie uwzględniające ostatnie ceny skupu kakao i inne zmiany:

5. Kwiecień 2024–marzec 2025 (scenariusz cenowy 1).
6. Od kwietnia 2025 (scenariusz cenowy 2).

Liczba rolników żyjących w skrajnym ubóstwie w 2024 roku **spadła do 17%** w porównaniu do 58% w 2017 roku, co oznacza poprawę o **ponad 40 punktów procentowych** w ciągu siedmiu lat.

Najważniejsze wnioski

W badaniach porównano wyniki z 14 spółdzielni rolniczych z certyfikatem Fairtrade, które były również objęte analizą w poprzednich edycjach badania w roku: 2017 i 2020 r. Stwierdzono, że w latach 2020–2024 rolnicy na prawie wszystkich poziomach dochodów odnotowali wzrost zarobków.

Co istotne, liczba rolników żyjących w skrajnym ubóstwie w tej próbie spadła z 36% w 2020 r. do 17% w 2024 r. – czyli o 19 punktów procentowych. Zmiana ta jest jeszcze bardziej widoczna w porównaniu z badaniem z 2017 r., które wykazało, że 58% rolników żyło w skrajnym ubóstwie – oznacza to poprawę o ponad 40 punktów procentowych w ciągu siedmiu lat. 9% gospodarstw domowych osiągnęło dochód powyżej poziomu zapewniającego godne życie, co stanowi spadek z 15% w 2020 roku z powodu zmian w grupie rolników o najwyższych dochodach.

Łącznie 51% gospodarstw domowych wyszło z ubóstwa: 42% osiągało dochody powyżej progu ubóstwa (ale poniżej poziomu dochodu wystarczającego na godne życie, a dodatkowe 9% zarabiało na poziomie zapewniającym godne życie lub więcej.

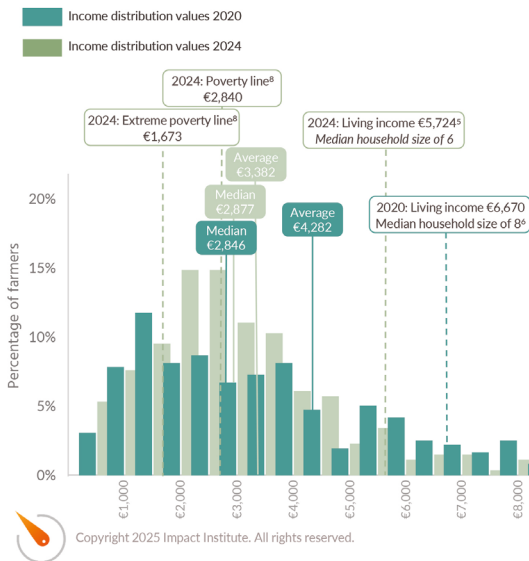
Na podstawie wcześniejszych badań z 2017 i 2020 r. naukowcy przeprowadzili ankiety wśród ponad 700 gospodarstw rolnych należących do 31 spółdzielni w 2024 r. Dane zebrane w okresie od kwietnia 2023 do marca 2024 r. posłużyły następnie do modelowania dochodów rolników, uwzględniając najnowsze wartości kosztów produkcji, plonów i cen.

Cena kakao wzrosła ponad dwukrotnie między kwietniem 2023 r. a kwietniem 2025 r. Analiza wykazała, że odsetek rolników osiągających dochód pozwalający na godne życie (*living income*) potroi się z 7% do 24%. W tym samym czasie odsetek rolników żyjących w skrajnym ubóstwie ma spaść z 26% do 7%. Założenia te uwzględniają obecny poziom cen za ziarno kakaowe.

Badanie wykazało również, że łączna produkcja kakao na gospodarstwo domowe spadła o 29% w latach 2020–2024 (z 2 743 kg do 1 952 kg), a średnie koszty produkcji wzrosły o 16%, z 179 euro za hektar w 2020 r. do 207 euro w 2024 r.

Zmienne takie jak wielkość gospodarstwa i areatu upraw, koszty, plony i ceny są kluczowymi czynnikami wpływającymi na osiąganie dochodu pozwalającego na godne życie i są podstawą do ustalania przez Fairtrade tzw. cen referencyjnych pozwalających na utrzymanie gospodarstwa domowego dla kakao i innych produktów.

Dochody rolników w roku 2020 i 2024 (EUR / rok)

Key insights:

- Though the average farmer income is lower, comparing the income distribution of farmers from 2020 to 2024 there is a significant **reduction in extreme poverty** with a decrease from 36% to 17% of farmers earning below the extreme poverty line. **More farmers earn an income closer to the living income benchmark** with the percentage of farmers between the poverty line and living income increasing from 28% to 42%.

Table 3: Development of farmer household income distribution between 2020 and 2024
The median farmer lies in the **green** cells, while the average farmer lies in the **yellow** cells.

Indicator ⁷	Unit	2024 results	2020 results
Less than 0 EUR/household (<€ 0)	%	0%	2%
0 to extreme poverty line (€ 0-€ 1,673)	%	17%	36%
Above extreme poverty line up to poverty line (€ 1,673 -€ 2,840)	%	31%	18%
Above poverty line up to living income (€ 2,840 - € 5,724)	%	42%	28%
Above living income (>€ 5,724)	%	9%	15%

- The extreme poverty line and poverty line are calculated based on World Bank guidelines.⁸ The extreme poverty line, corrected for the purchasing power in Côte d'Ivoire, is EUR 0.76 per person per day. The poverty line for Côte d'Ivoire, is EUR 1.30 per person per day.